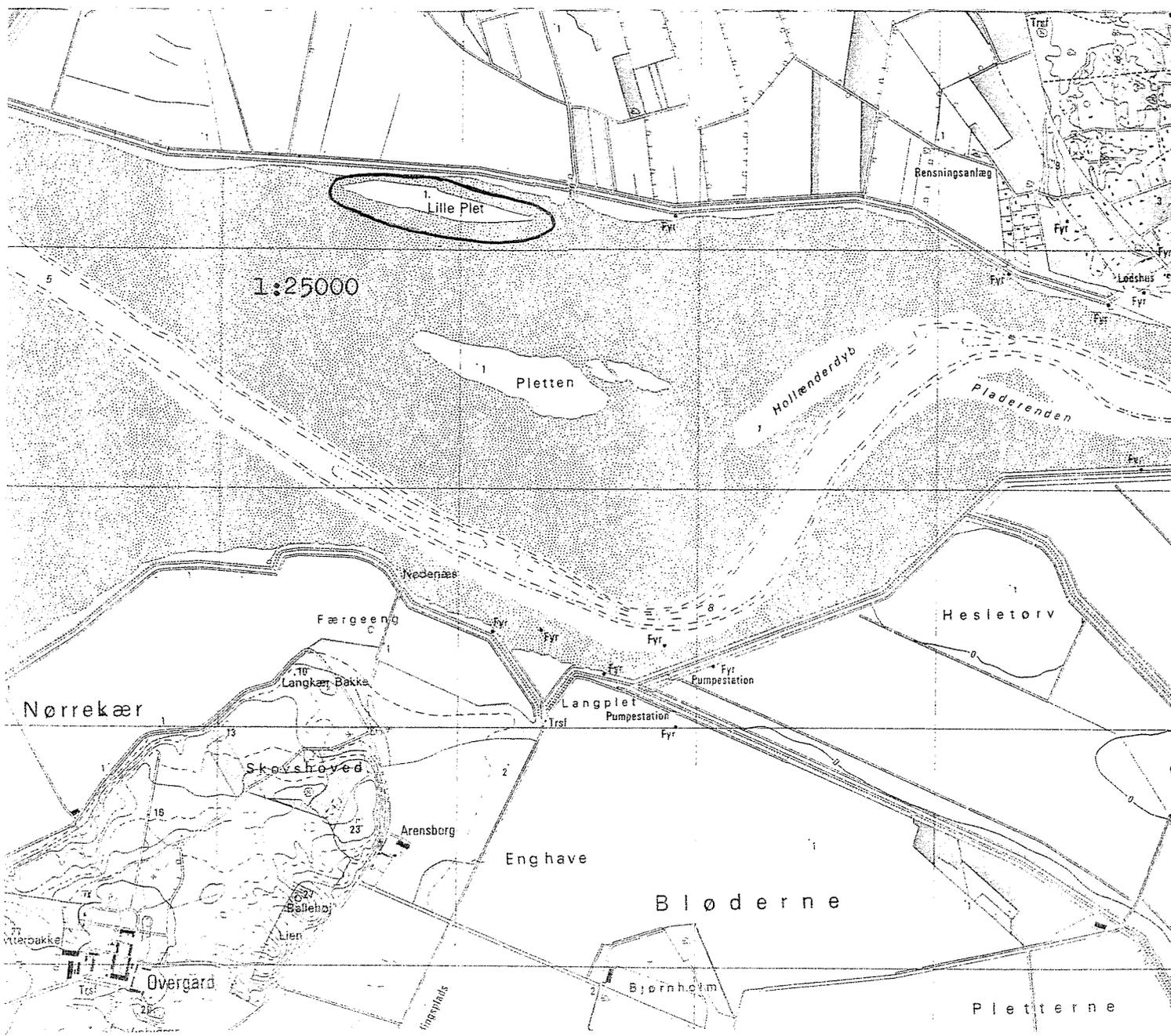

LILLE PLET

en ø-floraliste med noter

af

Bernt Løjtnant og Erik Wessberg

Randers 1985

LILLE PLET - EN FLORALISTE MED NOTER

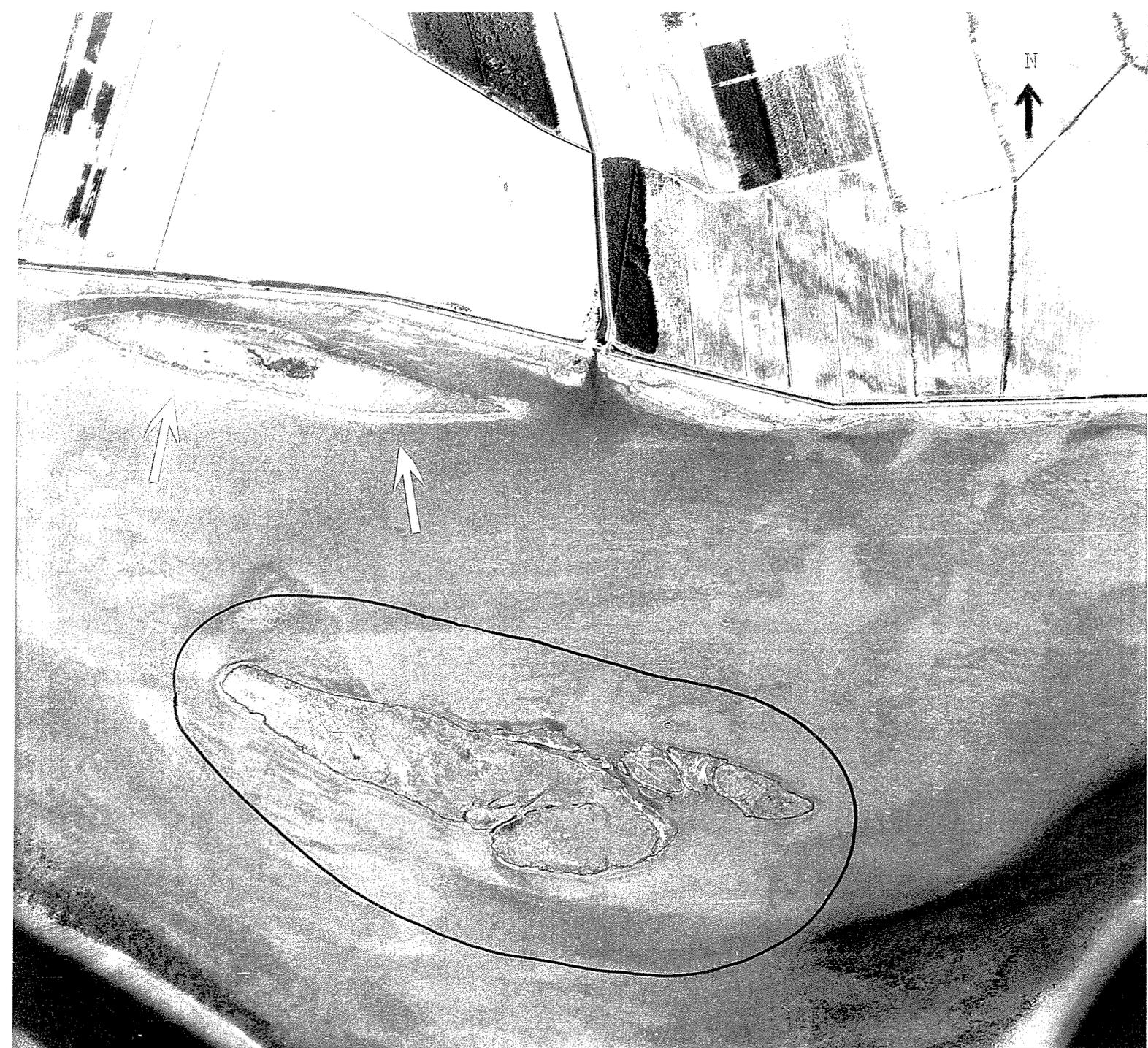
Lille Plet, som ligger i den østligste del af Mariager Fjord tæt ind under land på fjordens nordside, er en lav, marint dannet ø. Øens areal er ca. 8 ha., men der foregår ved øens øst- og vestende, og specielt i det meget lavvandede område ved nordsiden, en kraftig tilvækst af nye *Spartina*-kloner. Med det tempo, der er på, må det forventes, at Lille Plet i løbet af ganske få år har fået sit areal betydeligt forøget; for øjeblikket er det lige før, at den går i ét med "fastlandet", jf. flyfoto side 3.

Floraen på Lille Plet

Intet sted på Lille Plet er mere end ca. 1 m over normal højvande, hvorfor vegetationen, ligesom på den nærliggende ø, Store Plet, udelukkende består af saltvandspåvirkede plantesamfund.

Øens centrale, højereliggende del, der udgør langt det meste af det samlede areal, er på alle sider omgivet af strandenge. Disse strandenge har deres største udstrækning mod øst og nord. Det er kun på sydsiden, at der findes regulære render og loer. Hertil kommer, at der på den centrale del af øen findes store, vegetationsfattige saltpander, og som eneste sted på øen vokser her på tuer af Annelgræs (*Puccinellia* spp.) Stilket Kilebæger (*Halimolobos pedunculata*), medens den spredte vegetation på selve klægbunden hovedsageligt udgøres af Strandgåsefod (*Suaeda maritima*) og Kveller (*Salicornia* spp.)

I modsætning til Store Plet, hvor der findes fine eksempler på strandengszonering, består vegetationen på strandengene på Lille Plet især af Annelgræs isprængt større eller mindre kloner af bl.a. Tæt blomstret Hindebæger (*Limonium vulgare*), Strand-Asters (*Aster tripolium*), Strand-Vejbred (*Plantago maritima*), Strand-Malurt (*Artemisia maritima*) samt græsserne Alm. Kvik (*Elytrigia repens*) og Rød Svingel (*Festuca rubra*). Flere steder i det ellers kompakte bælte

Lille Plet

Det område, der er undersøgt i forbindelse med udarbejdelsen af denne ø-flora, er vist med hvide pile, medens den tidligere undersøgte ø, Store Plet, er indrammet med sort.

Foto: Geodætisk Institut 26.4 1981 - ca. 1:10000

af Engelsk Vadegræs (*Spartina anglica*) findes der ud til kysten kraftige bestande af Alm. Kvik.

Den centrale, højereliggende del af Lille Plet skråner svagt opad fra øst mod vest. Ved besøg tidligt på året er der konstateret opskylsbrømmer undtagen på de højestbeliggende områder. Størsteparten af dette område har en særdeles tæt vegetation, især af Alm. Kvik og Rød Svingel. Det er stort set kun Muse-Vikke (*Vicia cracca*), der kan klare den stærke konkurrence fra græsserne, idet den flere steder danner tætte tæpper. Derudover findes spredt eller i ganske små bestande bl.a. Kruset Skræppe (*Rumex crispus*), Smalbladet Kællingetand (*Lotus tenuis*), Skov-Hanekro (*Galeopsis bifida*) og Hørse-Tidsel (*Cirsium vulgare*). Der er ejendommeligt nok, som det var tilfældet på den nærliggende ø, Treskelbakkeholm, ikke fundet enårige pionér-arter på og omkring opskylsbrømmerne.

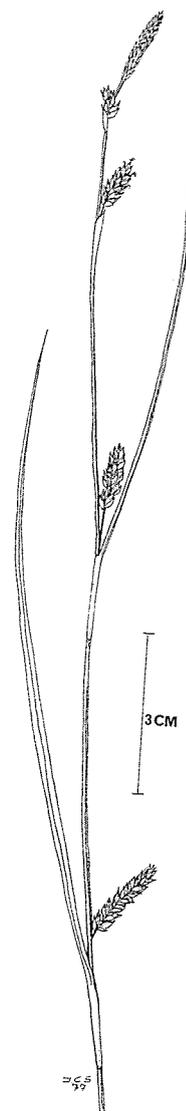
Lille Plets status som botanisk og ornitologisk område

Den kendsgerning, at vore strandengsområder er skrumpet stærkt ind gennem de sidste 100 år, gør, at Lille Plet må karakteriseres som et område, der er meget bevarelsesværdigt. Strandengene på øen er - i hvert fald i dag - fuldstændig uberørte. Tilstedeværelsen af fire arter, der må henregnes til de sjældnere: Fjernakset Star (*Carex distans*), Stilket Kilebæger, Tæt blomstret Hindebæger og Smalbladet Kællingetand, understreger øens botaniske betydning.

En af årsagerne til det relativt beskedne antal plantearter på Lille Plet er formentlig, at græstæppet er for tæt. Der er næppe tvivl om, at et årligt høslæt vil medføre bedre vilkår for en del af de nuværende planter og sandsynligvis fremme tilgang af nye, medens udsætning af kreaturer muligvis vil omdanne de veludviklede, våde strandenge til knoldede og optrampede enge.

Medens de andre øer i området omkring Lille Plet er vigtige yngleområder for en del fuglearter og desuden sær-

deles vigtige raste- og fourageringsområder, synes Lille Plet's ornitologiske betydning at være minimal. Forklaringen derpå er måske den meget korte afstand til fastlandet. Bl.a. røve kan uden spor besvær komme til øen; den 30.5 1985 sås således en ræv på Lille Plet.

Fjernakset Star (Carex distans)

Denne Star-art, der mest er knyttet til strandengens lidt højere partier, er på Lille Plet fundet i ganske få eksemplarer i Festuca rubra-samfund i øens centrale del.

Floraliste for Lille Plet

Som det er tilfældet for de fleste ubeboede småøer, har floraen på Lille Plet hidtil ikke været beskrevet. På vore ekskursioner den 27.9 1982, 28.6 1983, 30.5 1985, 26.7 1985, 5.9 1985 og 8.9 1985, blev der fundet de planter, der er anført i floralisten.

Med hensyn til de videnskabelige og danske plantenaevne har vi så vidt muligt fulgt Dansk Feltflora (Hansen 1984).

Ialt er der fundet 48 forskellige plantearter på Lille Plet. På grund af øens ringe størrelse er der ikke angivet nærmere oplysninger om arternes voksesteder eller hyppighed.

Det lavvandede område mellem Lille Plet og fastlandet set fra øen. Her ligger flere hundrede små Spartina-kloner. I 1985 har der været en særdeles stor tilvækst af nye. Billedet er taget ved lavvande.

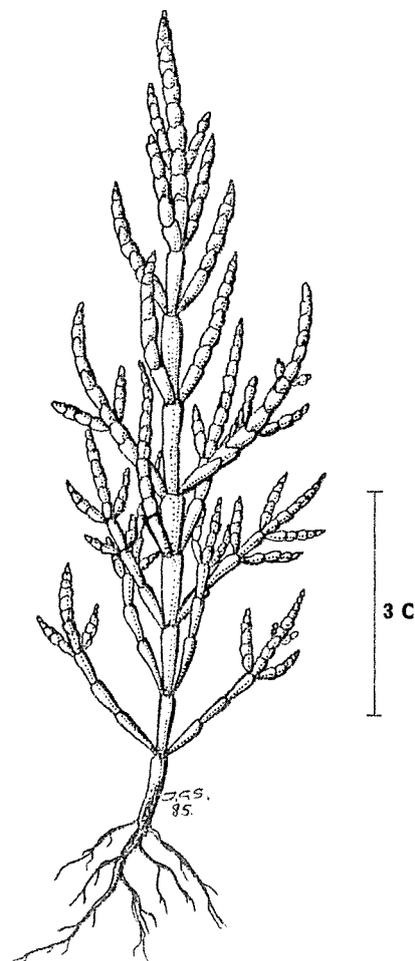
Foto: E.W. 26.7 1985

Agrostis gigantea (Stortoppet Hvene)
 - *stolonifera* (Krybhvene)
 - *tenuis* (Alm. Hvene)
Armeria maritima ssp. *maritima* (Alm. Engelskgræs)
Artemisia maritima (Strand-Malurt)
Aster tripolium (Strand-Asters)
Atriplex latifolia s. str. (Spyd-Mælde)
 - *littoralis* (Strand-Mælde)
Carex distans (Fjernakset Star)
Cirsium arvense (Ager-Tidsel)
 - *vulgare* (Horse-Tidsel)
Cochlearia officinalis (Læge-Kokleare)
Eleocharis uniglumis (Enskallet Sumpstrå)
Elytrigia repens (Alm. Kvik)
Festuca rubra ssp. *rubra* (Rød Svingel)
Galeopsis bifida (Skov-Hanekro)
Glaux maritima (Sandkryb)
Halimione pedunculata (Stilket Kilebæger)
Holcus lanatus (Fløjlsgræs)
Juncus gerardi (Harril)
Limonium vulgare (Tæt blomstret Hindebæger)
Lotus tenuis (Smalbladet Kællingetand)
Phragmites australis (Tagrør)
Plantago maritima (Strand-Vejbred)
Poa pratensis ssp. *irrigata* (Blågrøn Rapgræs)
 - - *pratensis* (Eng-Rapgræs)
 - *trivialis* (Alm. Rapgræs)
Potamogeton pectinatus (Børsteblandet Vandaks)
Potentilla anserina (Gåse-Potentil)

- Puccinellia maritima* (Strand-Annelgræs)
 - *suecica* (Slap Annelgræs)
Ranunculus acer (Bidende Ranunkel)
Rumex crispus (Kruset Skræppe)
Ruppia cirrhosa (Langstillet Havgræs)
 - *maritima* (Alm. Havgræs)
Salicornia europaea (Alm. Salturt)
 - *ramosissima* (Kortakset Salturt)
Scirpus maritimus (Strand-Kogleaks)
Spartina anglica (Engelsk Vadegræs)
Spergularia marina (Kødet Hindeknæ)
 - *media* (Vingefrøet Hindeknæ)
Suaeda maritima (Strandgåsefod)
Trifolium sp. (Kløver)
Triglochin maritimum (Strand-Trehage)
Vicia cracca (Muse-Vikke)
Zannichellia palustris s. lat. (Vandkrans)
Zostera angustifolia (Smalbladet Bændeltang)
 - *marina* (Alm. Bændeltang)

Alm. Salturt (*Salicornia europaea*)

Foruden denne art er der også fundet Kortakset Salturt (*S. ramosissima*) på Lille Plet; men for begge arter gælder, at de findes meget spredt

Citeret litteratur

Hansen, K. (red.), 1984 : Dansk Feltflora. - København.

Tak

Universitetslektor Alfred Hansen, seminarielektor Anfred Pedersen og overlærer Hans Øllgaard takkes for deres kommentarer til notatet. Alfred Hansen takkes desuden for bestemmelse/verifikation af en række indsamlinger, ligesom Anfred Pedersen takkes for bestemmelse af Atriplex- og Salicornia-kollektionerne.

Tegningerne er velvilligst stillet til rådighed af lærer Jens Chr. Schou.

Bernt Løjtnant
Ramshøjvej 21
Haslund
8900 Randers

Erik Wessberg
Sandagervej 13
Assentoft
8900 Randers

Vore hidtidige og aktuelle ø-undersøgelser

Bernt Løjtnant og Erik Wessberg har hidtil udarbejdet floralister for følgende øer:

1. Anholt (1981). - (BL & EW).
2. Hjarnø i Horsens Fjord (1981). - (BL & EW).
3. Treskelbakkeholm i Mariager Fjord (1983). - (BL & EW).
4. Klosterholm og Startøtterne i Nibe Bredning (1984). - (BL & EW)
5. Mellempolde i Randers Fjord (1984). - (BL & EW).
6. Pletten (Store Plet) i Mariager Fjord (1984). - (BL & EW).
7. Alrø i Horsens Fjord (1985). - (EW).
8. Møgelø i Julsø ved Silkeborg (1985). - (EW).
9. Lille Plet i Mariager Fjord n.f. Store Plet (1985). - (BL & EW)

Siden 1981 har vi derudover foretaget floristiske undersøgelser - med henblik på udarbejdelse af floralister med noter - på følgende øer og øgrupper, regnet fra nord:

10. Hornfiskrøn s.f. Læsø.
11. Egholm i Limfjorden ved Ålborg.
12. Vår Holm og Kyø Holm i Limfjorden ved Nibe.
13. Friggøerne i Limfjorden ved Løgstør.
14. Livø i Limfjorden.
15. Fur i Limfjorden.
16. Stenklipperne i Limfjorden ved Agerø.
17. Store Rotholm i Risgårde Bredning n.f. Hvalpsund.
18. Lille Rotholm i Risgårde Bredning n.f. Hvalpsund.
19. Agerø i Limfjorden SV for Mors.
20. Lindholm i Limfjorden SV for Agerø.
21. Jegindø i Limfjorden ø.f. Thyholm.
22. Lundø mellem Skive Fjord og Lovns Bredning.
23. Odpold i Randers Fjord SV for Udbyhøj.
24. Venø i Limfjorden SØ for Thyholm.
25. Stenrevet i Randers Fjord v.f. Udby.
26. Tange Ø i Tange Sø.
27. Fjandø i Nissum Fjord.
28. Hindø i Stadil Fjord.
29. Kalø i Kalø Vig.

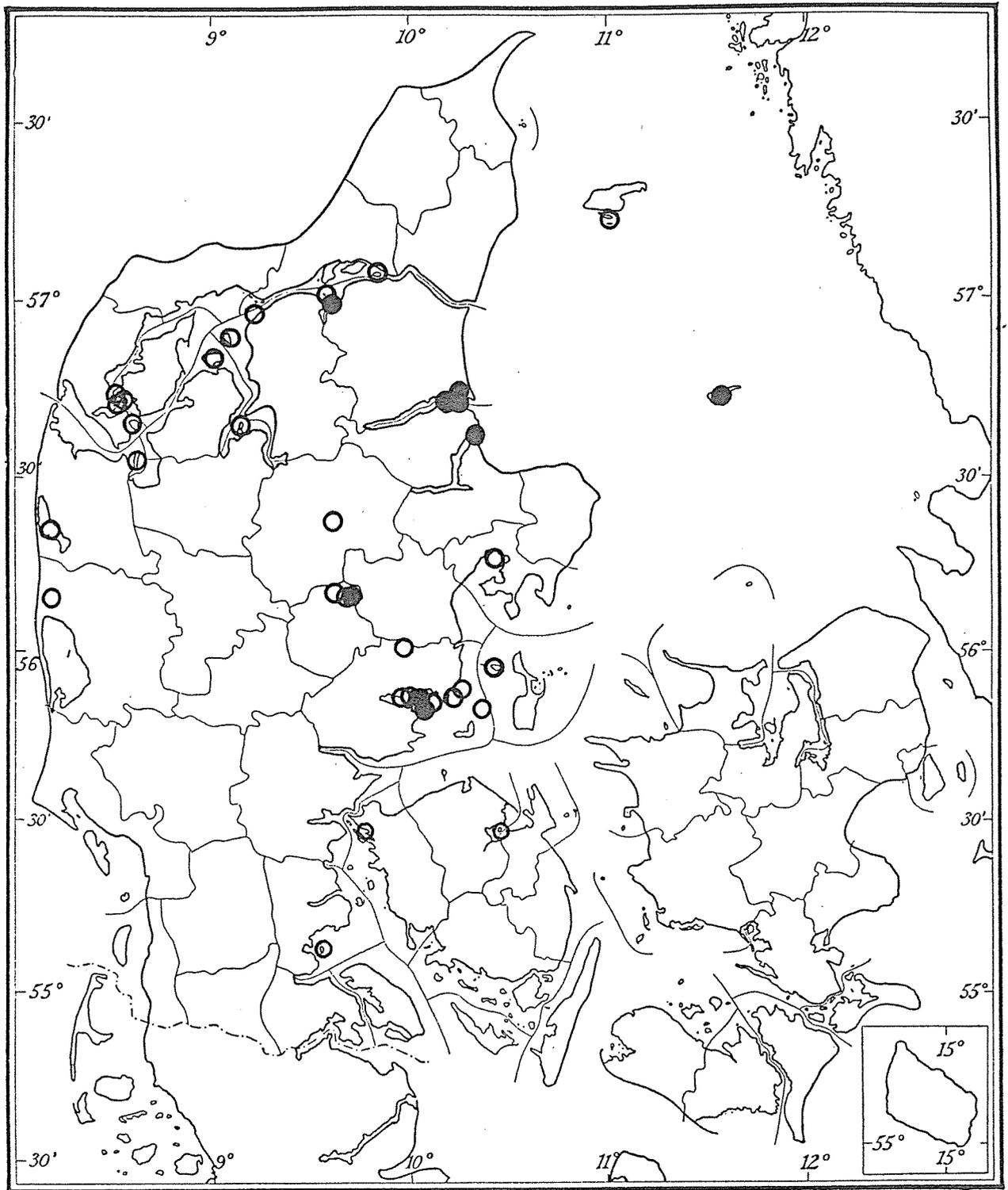
30. Paradisøerne i Borre Sø ved Silkeborg.
31. Lilleø i Julsø ved Silkeborg.
32. Bregnø i Julsø ved Silkeborg.
33. Alø i Julsø ved Silkeborg.
34. Kalvø i Skanderborg Sø.
35. Tunø ved Samsø.
36. Hov Røn NØ for Gyllingnæs.
37. Søby Rev ø.f. Gyllingnæs.
38. Vorsø i Horsens Fjord.
39. Vorsø Kalv SV for Vorsø.
40. Alrø Poller SØ for Alrø.
41. Svanegrunden NØ for Endelave.
42. Svinø i Gamburg Fjord SØ for Middelfart.
43. Tornø i Odense Fjord.
44. Barsø i Lille Bælt NV for Als.

NB : Når vi bringer denne liste, skyldes det, at vi meget gerne hører om alle fund af planter - såvel ældre som nyere - fra disse øer.

Vegetationsfattig saltpande på den centrale del af Lille Plet. På Puccinellia-tuerne vokser, som det eneste sted på øen, Stilket Kilebæger (*Halimione pedunculata*).

Foto: E.W.. 5.9 1985. Fotoretning NØ.

- : øer, for hvilke BL & EW har udarbejdet floralister med noter.
- : øer, på hvilke BL & EW siden 1981 har foretaget målrettede floristiske undersøgelser med henblik på udarbejdelse af totalfloralister med noter om bl.a. særlige floristiske/plantesociologiske forhold, aktuelle/potentielle trusler og plejebenhov.

Iøvrigt henvises til afsnittet om vore hidtidige og aktuelle ø-undersøgelser.